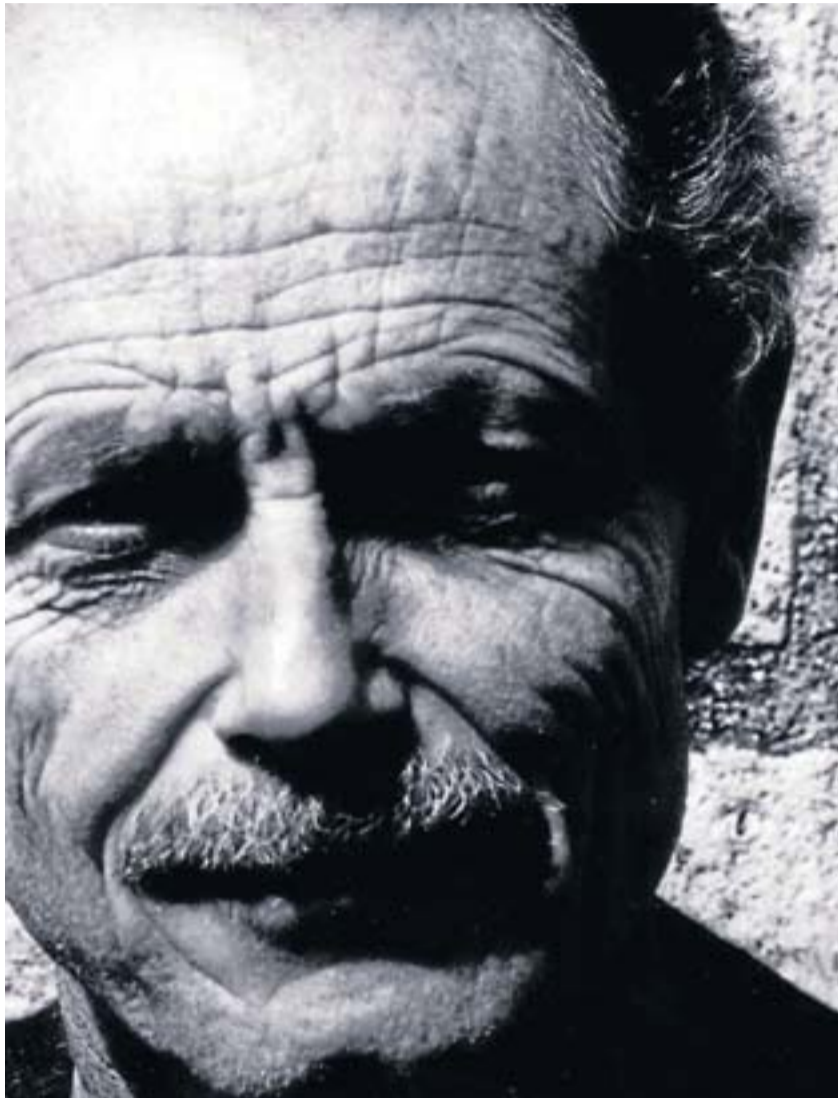

Nàpols a punt d'esclatar

VERONICA SOLARI

MARINA ESPASA

La infantesa i els carrerons de Nàpols. La roba es-tesa, els nens que juguen a futbol, les mares que els criden a sopar

des dels balcons, els pares que els venten un bolet si fan tard. L'univers del narrador Erri De Luca (Nàpols, 1950) és inconfusible. Si descobrir el seu debut, *Non ora, non qui*, suposava una immersió radical en una literatura d'intensitat alta i prosa essencial (l'escriptor acostuma a dir que desconfia dels adjectius i només es refia dels substantius), la resta de llibres que ha anat publicant –i que en català hem pogut llegir a Empúries (*Tu, meu, Tres cavalls*), La Magrana (*Montedidio*) i Bromera (*El pes de la papallona*)– no sorprenen, però tampoc no deceben el lector devot.

De Luca treballa amb materials delicadíssims: el primer amor, la primera amistat, el primer mestre de vida, i sap aplicar-hi la dosi justa de sentimentalisme. Un mil·ligram més i els llibres serien ensucrats. Aquesta vegada, veiem Nàpols amb els ulls d'un orfe que passa de l'adolescència a la maduresa i descobreix el sexe, l'amor, i les traïcions que els acompanyen de manera inexorable. De fons, però essent molt més que un decorat, transcorre la Itàlia de la postguerra, l'arribada dels soldats nord-americans, la fi del feixisme, la Ca-

morra, les últimes bombes sobre la ciutat. Entre els millors passatges d'*El dia abans de la felicitat* hi ha les descripcions de com els artificiers desactivaven bombes enmig d'un silenci sepulcral carregat de por. Entre els més punyents, la revelació de com els poders fàctics de la ciutat van canviar de bàndol en menys de vint-i-quatre hores, i els mateixos periodistes van signar articles completament oposats als del dia anterior.

La sensació d'haver viscut un moment històric, d'haver deixat de ser "persona" per esdevenir "poble", és el que li explica, i molt bé, Don Gaetano al protagonista, que acull les seves lliçons de vida amb la set infinita de l'aprenent. En una de les reflexions sobre Nàpols, Don Gaetano ens deixa amb la boca oberta: "Aleshores vaig entendre la ciutat: monàrquica i anàrquica. Volia un rei però cap govern. Era una ciutat espanyola". O catalana. Vet aquí perquè ens agrada tant tornar al Nàpols d'Erri De Luca...♦

EL DIA ABANS DE LA FELICITAT
ERRI DE LUCA
TRADUCCIÓ D'ANNA CASASSAS
BROMERA/SIRUELA
120 PÀG./13,90 €

ELS CLÀSSICS

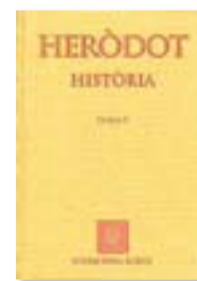
La primera pedra

JORDI NOPCA

L'última feina editorial per a la Fundació Bernat Metge del filòleg i hellenista Manuel Balasch i Recort (Cornellà de Llobregat, 1928–2009) va ser la traducció dels dos primers llibres de la *Història* d'Heròdot (Halicarnàs, 484 aC – Thuris, 425 aC). Si Homer funda l'èpica amb l'*Odissea* i la *Iliada*, el paper d'Heròdot és menys fabulós però d'un valor similar: amb els nou llibres de la *Història*, Heròdot posa la primera pedra de la historiografia.

"Això és l'exposició dels resultats de la recerca d'Heròdot d'Halicarnàs, feta perquè amb el temps no es perdi el record dels fets, grans i admirables, duts a terme tant pels grecs com pels bàrbars, però més encara perquè se sàpiguen les causes que els induïren a fer-se la guerra", comença el primer dels llibres. A diferència d'Homer, que inaugura els poemes èpics invocant les muses, és la primera vegada que un autor admet la seva responsabilitat sobre el text i on la causa dels fets (*l'aitié*) pren més importància que la glosa dels déus i les llegendes. Heròdot parla del que ha vist o li han explicat: ai-

xí ho remarcaria anys després l'escriptor J.F. Mira a la introducció de l'única edició completa de la *Història*, publicada a La Magrana l'any 2009: "El fundador de la història com a forma escrita, com a disciplina i com a actitud davant dels fets del passat, era un bon home que menjava pa amb formatge i olives, i que es passà la vida voltant per camins i ciutats preguntant i informant-se, prenent notes sense saber ben bé com, o retentint-ho en la memòria, i en acabat va escriure una obra prodigiosa, com mai no se n'havia escrita cap, sobre les guerres que els perses van fer contra els grecs". Balasch destaca a més que l'estil herodotià correspon al "d'un reporter objectiu, fidedigne i respectuós amb el seu públic", afirmació que pot fer pensar que, a més de fundar la historiografia, Heròdot també va fer una contribució primigènia al periodisme.♦

HISTÒRIA (LLIBRE I)
HERÒDOT
TRADUCCIÓ DE
MANUEL BALASCH
FUNDACIÓ BERNAT
METGE
168 PÀG./9,95 €
(AQUEST DIUMENGE,
AMBLARA)

EUROPA

El Pequeño Larousse fa 100 anys!

EL PEQUEÑO LAROUSSE ILLUSTRADO

EL PEQUEÑO 1912 LAROUSSE 2012 ILLUSTRADO

2012

Descobreix una obra única en una edició molt especial

LAROUSSE

AMÉRICA